

Høringsinnspill fra Tegnerforbundet - senter for tegnekunst til stortingshøring om Prop. 1 S (2025-2026). Statsbudsjettet 2026. (kapitler fordelt til familie- og kulturkomiteen).

Post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.

Tegnerforbundet – senter for tegnekunst (TF) ønsker med dette å møte Familie- og kulturkomiteen for å presentere vår budsjettsøknad og begrunne behovet for styrket statlig driftstilskudd.

I Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak) for budsjettåret 2026 ligger Tegnerforbundet på kr.3 075 000. Vi søker om å øke driftstilskuddet på kap. 320 post 75 – Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m. til kr.4 000 000.

Om Tegnerforbundet – senter for tegnekunst

Tegnerforbundet har, i 110 år, tatt streken på alvor og vernet om tegneres rett til betaling for arbeid og ytringsfrihet i sitt virke innen avistegning, illustrasjon, tegneserie og billedkunst.

TF er Norges eneste senter for tegnekunst, etablert i 1916 og med tilhold i Rådhusgata 17 i Oslo siden 1991. Vi er en kunstnerstyrt, ideell organisasjon med formål å fremme tegnekunstens mangfold og styrke i et fritt ytringsrom.

TF driver et galleri med 4–5 utstillinger årlig, tilbyr et bredt formidlingsprogram, arrangerer Tegnetriennalen og er utgiver av *NUMER*, Norges eneste tidsskrift for tegning, illustrasjon og bokkunst.

Tegnerforbundets strategier:

De siste årene har vi gjennomført en omfattende strategisk utvikling (2019–2024), som har styrket både program, profesjonalitet og publikumsoppslutning.

- I 2024 oppnådde vi publikumsrekord med over 11 000 besøkende, og en markant økning i digitale flater.
- Etablert et formidlingsprogram for barn/unge med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB.
- Innført honorarbetaling til kunstnere, muliggjort gjennom KUDs øremerkede midler 2024–2025. Ordningen er essensiell, har stor effekt og bør bli permanent.
- Styrket programmeringen ved å etablere et galleriråd for 2026-27 med mål om å speile bredden i norsk og internasjonal tegnekunst i våre utstillinger etc.

Økonomisk situasjon og utfordringer

TF er i dag underfinansiert grunnet kutt i 2024 som resulterer i et økonomisk etterslep.

Dagens nivå på statlig driftstilskudd står ikke i forhold til kostnadsveksten i sektoren og vår grunnfinansiering dekker ikke nødvendige kostnader til husleie, lønn og drift.

- Husleien har økt kraftig siden 2021, og utgjør 1,15 mill. kr i året. (21 % av TFs budsjett)
- 80% av totale driftsinntekter (5,5 mill.kr) går til faste kostnader.

- Redusert antall ansatte fra 2,5 til 1,5 årsverk, som gir høy arbeidsbelastning og begrenset kapasitet til utvikling og formidling. (I realiteten trenger vi 4 fulltids ansatte)
- Nedskalert vårt arbeid med salg (igangsatt i 2021) pga dyrtid og reduserte ansatte da disse inntektene er sporadiske og ikke kan dekke faste utgifter.

For små og mellomstore visningssteder som TF betyr underfinansieringen at kontinuitet, kvalitet og profesjonalitet står i fare.

Som en direkte konsekvens av de økonomiske utfordringene har vi i 2025 vært nødt til å

- Redusere vårt formidlingsprogram knyttet til utstillinger
- Stenge galleriet i sommermånedene
- Redusere bemanningen med ett årsverk.

Dette har betydelig innvirkning på tilgjengeligheten for publikum, vårt tilbud til skoleklasser, barn og unge, fagfolk og byens befolkning og besøkende. Disse kuttene viser tydelig hvor utsatte vi er, og hvor små marginer vi har for å fortsette vårt arbeid med å fremme fri kunstnerisk ytring.

Behov for økt statlig driftstilskudd

TFs posisjon som nasjonalt senter for tegnekunst forplikter.

Vi har et tydelig samfunnsoppdrag: å fremme ytringsfrihet, deltakelse og profesjonalisering i kunstfeltet. Vi tar dette viktige arbeidet på ytterste alvor. For å sikre videre drift og utvikling, må driftstilskuddet økes til kr 4 000 000.

Dette vil gjøre det mulig å:

- Styrke ytringsfriheten, der tegnekunst er sentral.
- Opprettholde vårt utstillings- og formidlingsprogram
- Sikre profesjonell drift og bærekraftige arbeidsforhold
- Dekke husleie og faste kostnader uten å redusere programaktivitet ytterligere
- Utvikle og fremme kunstnerskap i det frie feltet, som er essensielt for norsk kunst.

Underfinansiert kunstfelt – svekket ytringsrom

Tegnerforbundet er en del av et større visuelt kunstfelt som er gjennomgående underfinansiert, hvor små og mellomstore visningssteder er presset til beinet av hva som er fysisk mulig og bærekraftig.

Redusert drift og aktivitet rammer ikke bare kunstnerne som er avhengige av utstillingsplasser for å kunne leve av sitt virke, men også publikum som mister tilgang til et bredt, tilgjengelig og mangfoldig kulturtilbud. De små og mellomstore visningsstedene representerer kjernekomponenten i Norges kunstøkosystem og bidrar til ytringsfrihet, mangfold og faglig utvikling.

Vårt arbeid er i tråd med regjeringens og Kulturdirektoratets prioriteringer for 2026:

- Kulturell infrastruktur, mangfold, inkludering og tilgjengelighet i hele landet
- Bedre økonomiske vilkår for kunstnere / profesjonalisering
- Legge til rette for ytringsfrihet og en åpen og opplyst offentlig samtale
- Tilgjengelig/gratis formidling for barn og unge/nye publikumsgrupper

Selv om statsbudsjettet 2026 legger opp til økte kulturmidler (anslagsvis 1,2 mrd. kr økning fra 2025), har visuelle kunstinstitusjoner ikke fått tilsvarende justeringer. Uten opptrapping risikerer feltet å miste faglig kapasitet og institusjonell kontinuitet og rom for ytring.

Forslag til merknad

Familie- og kulturkomiteen ber regjeringen om å øke driftstilskuddet til Tegnerforbundet – senter for tegnekunst til kr 4 000 000 slik at institusjonen kan sikre profesjonell drift som fremmer norsk tegnekunst og styrker kunstnernes vilkår og frie ytringsrom.